

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України,

національних меншин і міжнаціональних відносин

20 серпня 2024 року

Веде засідання голова Комітету ЗАДОРЖНИЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, шановні колеги. На засіданні присутні десять членів комітету. Якщо пан Мустафа Джемільєв підключиться, то буде десять. Він підключений, але я не бачу, чи якось можемо з ним зв'язатися, чи в якийсь спосіб з ним контактувати. Добре, 10 членів комітету присутні, засідання оголошую відкритим.

Сьогодні планується розглянути три пов'язаних між собою законопроекти, основний та два альтернативних до нього, який стосується запровадження в Україні множинного громадянства. Звертаю вашу увагу, що законопроект, реєстраційний номер 11469, визначено Президентом України як невідкладний і він стоїть завтра першим у порядку денному пленарного засідання, тому за дорученням керівництва Верховної Ради України ми маємо розглянути основний та два альтернативних законопроекти в максимально стислі строки.

Тож переходимо до голосування щодо затвердження порядку денного сьогоднішнього засідання. Прошу голосувати.

Задорожний – за.

Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Підтримую. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій В'ячеславович Козир.

КОЗИР С.В. Козир – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кузнєцов Олексій Олександрович – за.

Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Максим Миколайович.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Євген Геннадійович Яковенко – за. Дякую.

Неллі Іллівна. Неллі Іллівна.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, 10 осіб – за. Рішення прийнято.

Перед розглядом законопроектів зазначу, що так як ми розглядаємо основний та альтернативні проекти законів, обговорення пропонується проводити одночасно щодо всіх внесених законодавчих ініціатив. Я по чергово надам слово всім ініціаторам, якщо вони будуть присутні, а вже потім перейдемо до прийняття рішення по кожному проекту окремо. При цьому, якщо якийсь із законопроектів ми рекомендуємо прийняти, то інші ми будемо вимушені відхилити.

Тож переходимо до розгляду законопроектів на сьогоднішньому засіданні, а саме: проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення реалізації права на набуття та збереження громадянства України (реєстраційний номер 11469 від 07.08.2024 року), поданий Президентом України; проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення реалізації права на набуття та збереження громадянства України з урахуванням інтересів національної безпеки (реєстраційний номер 11469-1 від 19.08.2024 року), поданий народним депутатом України Разумковим та іншими народними депутатами України; а також проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення реалізації права на набуття та збереження громадянства України з урахуванням положень Конституції України, (реєстраційний номер 11469-2 від 19.08.2024 року), поданий також народним депутатом України Разумковим.

Для представлення основного законопроекту реєстраційний номер 11469 ми запрошували на наше засідання заступника міністра внутрішніх справ пана Драп'ятого.

Богдане Євгеновичу, прошу вас до слова.

ДРАП'ЯТИЙ Б.Є. Доброго дня, шановний Андрій Вікторович, шановні народні депутати! В першу чергу я хочу подякувати вам за фахову якісну, ґрунтовну підготовку проекту Закону 9585, який сьогодні Верховна Рада прийняла в другому читанні і який став законом. Цей законопроект дійсно

важливий для наших іноземців, оскільки надасть можливість їм посилити їхній правовий захист і віддячити таким чином за їхню справу у захисті територіальної цілісності України.

А зараз дозвольте представити вашій увазі проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення реалізації права набуття та збереження громадянства України, внесеного Президентом України як невідкладний під реєстраційним номером 11469.

Метою проекту закону є оновлення правових норм щодо громадянства України задля посилення єдності українського суспільства та зменшення негативних демографічних наслідків, спричинених збройною агресією Росії проти України, а також удосконалення регулювання правового статусу іноземців та осіб без громадянства, які захищають Україну. Для цього проектом закону пропонується запровадити новий принцип законодавства України про громадянство, а саме: визначення правового режиму одночасності належності громадянина України до громадянства двох або більше держав з урахуванням забезпечення національної безпеки та національних інтересів. Законодавчо визначити термін "множинне громадянство" та встановити випадки допустимості множинного громадянства, зокрема для осіб, які набувають громадянства України у спрощеному порядку, тобто без обов'язкового виходу із попереднього громадянства.

Заборонити множинність громадянства для осіб, які перебувають у громадянстві держави, визнаною Верховною Радою... агресором або державою-окупантом, або державою, яка не визнає територіальну цілісність та суверенітет України. Встановити, що перелік держав, громадяни яких набувають громадянство України у спрощеному порядку, затверджується законом. Запроваджується декларація про визнання себе громадянином України, уточнюються умови набуття громадянства України за народженням, за територіальним походженням, а також умови прийняття до громадянства України.

Визначається, що підставою для втрати громадянства України є вступ громадянина України на військову службу за контрактом у державі, визнаній Верховною Радою України як державою-агресором або державою-окупантом, а так само участь у збройній агресії проти України у складі збройних формувань таких держав. Обумовлюються питання щодо правового статусу перебування на території України іноземців та осіб без громадянства, які були залучені до захисту України, зокрема у складі сил територіальної оборони або добровольчих формувань територіальної громади.

Прийняття цього законопроекту вдосконалив державну політику у сфері громадянства для підтримки громадян України, які вимушено перебувають за кордоном через російську агресію, а також дозволить втілити європейські принципи інституту громадянства.

Дякую за увагу. Просимо підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Богдане Євгеновичу.

Колеги, основним автором альтернативних законопроектів є народний депутат України Разумков Дмитро Олександрович. Але він відсутній, тому я, напевно, що коротко буду намагатися якимось пролити світло на ці два законопроекти.

Зупинюся лише на ключових відмінностях. Відповідно до положень законопроекту номер 11469-1 передбачається наступне.

Перше. Підставою про припинення громадянства України також є невиконання вимог щодо взяття на військовий облік після набуття громадянства України або прийняття до громадянства України відповідно до Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу" впродовж 6 місяців після набуття громадянства України або прийняття до громадянства України.

Кабінету Міністрів України в двомісячний строк доручається розробити та внести на розгляд Верховної Ради України проект Закону України щодо порядку сплати військового збору особами, які крім

громадянства України, мають громадянство іншої держави, незалежно від їхнього податкового резидентства.

Також вносяться зміни до Земельного кодексу України, відповідно до яких, зокрема, особи, які набули громадянство України у спрощеному порядку, не мають права набувати у власність земельні ділянки сільськогосподарського призначення впродовж 3 років після набуття громадянства України. Крім цього, вносяться зміни до Виборчого кодексу України, згідно з яким, зокрема, депутатам сільських, селищних, міських – головою не може бути обрано особу, яка набула громадянство України у спрощеному порядку, у випадку, якщо від дати такого набуття минуло менше 5 років.

Відповідно до положень альтернативного законопроекту номер 11469-2 передбачається наступне. Кабінету Міністрів України доручається у місячний строк із дня опублікування цього закону розробити проект Закону України про внесення змін до Конституції України щодо уточнення визначення єдиного громадянства. А також в указаний строк надіслати такий законопроект Верховній Раді України та Президенту України для вирішення питання про подання цього законопроекту до Верховної Ради України у порядку, передбаченому розділом XIII Конституції України.

Крім того, альтернативний законопроект у разі його прийняття набиратиме чинності з дня набрання чинності Законом України про внесення відповідних змін до Конституції України.

Для висловлення позицій щодо проектів законів ми запрошували на наше засідання Голову Державної міграційної служби.

Пані Наталія Науменко, будь ласка, декілька слів.

НАУМЕНКО Н.М. Доброго дня, шановний Андрію Вікторовичу. Доброго дня, шановні народні депутати. Щодо законопроектів, які сьогодні розглядаються. Державна міграційна служба повністю підтримує президентський законопроект 11469 за умови можливості його

доопрацювання на друге читання у зв'язку з тим, що потребує уточнення поняття "множинного громадянства", оскільки деякі норми не кореспондуються... деякі статті не кореспондуються одна з одою, це стаття 1 закону, яка дозволяє подавати декларації захисникам територіальної цілісності України, в тому числі громадянам Російської Федерації. Разом з тим, стаття 5.1 забороняє отримувати ними громадянство України.

Також потребує уточнення перелік країн, громадяни яких можуть мати множинне громадянство. І також він потребує доопрацювання з урахуванням проголосованого сьогодні Верховною Радою законопроекту 9585 і виключення з цього законопроекту норм, які вже прийняті Верховною Радою. Тоді він буде цілісним, комплексним і буде дієвим. Тому в будь-якому випадку міграційна служба підтримує цей законопроект в повному обсязі.

Що стосується альтернативних законопроектів, 11469-1, то варто звернути увагу, що норми, вони також повністю дублюються законопроектом 11469 президентським. Крім тих, які не можуть бути реалізовані в рамках цього законопроекту, оскільки сам законопроект, він, власне, містить процедуру отримання громадянства України, а в ньому намагалися застосувати норми, які реалізуються в інших: виборчих прав, Земельного кодексу і так далі. Тобто варто звернути увагу, що є законопроект 6369-д, в якому ці питання і варто розглянути.

Що стосується законопроекту 11469-2, то також Державна міграційна служба його не підтримує, оскільки не можуть в законопроекті застосовуватися недіючі норми Конституції. Тому, власне, він також є недієвим і його реалізація буде неможливою. Тому, власне, два альтернативних законопроекти, подані паном Разумковим, Державна міграційна служба не підтримує.

Дякую за увагу. Готова відповідати на запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую, пані Наталія.

Шановні колеги, з урахуванням почутого, чи бажає хтось висловитися або поставити певні запитання?

ЧИЙГОЗ А.З. Так, є бажання. Можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ЧИЙГОЗ А.З. Ну, по-перше, я не розумію, у нас є Конституція, і коли там заступник голови виступав, це ні одне і те ж, коли людина виходе з громадянства, а потім надаємо можливість отримати українське громадянство. Тому тут не треба, знаєте, в наперсники грати.

По-друге, я от не розумію, по Конституції не можна. І ніхто нам відповідей не дає. Чому у нас зараз така колізія правова? Я чув, що група депутатів звернулась до Конституційного Суду, але рішення ще немає. І найголовніше, я зараз вважаю, що взагалі не той час приймати це множинне громадянство. Після війни і в питаннях демографії це буде корисно, але тоді у нас будуть можливості цей процес контролювати. Тому зараз я взагалі не бачу, як ми будемо там перелік приймемо окремим законом, громадяни яких держав можуть претендувати на наше громадянство. Але я не бачу того механізму, як це буде.

І потім ще отакий момент. У нас немає питань, ми теж прийняли закон, який... Тобто є такі випадки, коли указом Президента ми можемо деякі питання врегулювати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Богдан Євгенович або пані Наталія, хто прокоментує, якщо є можливість?

НАУМЕНКО Н.М. Андрію Вікторовичу, давайте, мабуть, я прокоментую, тому що... Дякую за запитання, пане Ахтеме. Але я хочу

зазначити, незалежно від того, як зараз відбувається дискусія щодо множинного громадянства, воно є вже закріплене в діючому Законі України "Про громадянство України" і ми від цього нікуди не відходимо. Тому що є певна категорія осіб, які вже на сьогодні подають декларації, а не зобов'язання про вихід з громадянства. Крім того, є ряд країн, в яких відсутня процедура виходу з громадянства, які також подають декларації. То, власне, закон не пропонує нову норму, він просто систематизує певні питання, пов'язані з процедурами набуття або виходу з громадянства України, але абсолютно нових норм він не встановлює.

Я можу дати статистику, що тільки за минулий рік рішенням судів, у нас було зобов'язання у 2023 році це було 44 рішення суду, прийняти декларацію від осіб про вихід з громадянства, в декларативній формі, а не в фактичній формі. І в цьому році вже 85 рішень судів, коли Державну міграційну зобов'язано прийняти від осіб декларацію про вихід з громадянства іноземної держави, а не зобов'язання. Тому, власне, і самі суди цим активно користуються правом, яке надано Законом України "Про громадянство України", вже на сьогодні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Наталія.

Неллі Іллівна, будь ласка.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Доброго дня, шановні колеги!. Доброго дня, шановні наші запрошені гості! Я не буду сьогодні ставити багато детальних питань, тому що, власне, це вже наша четверта спроба на комітеті розглядати питання чи подвійного, чи множинного громадянства. Я думаю, що за ці 5 років ми вже, власне, бачили чотири версії, ми розуміємо, що ця політика Президента, вона усвідомлює щодо того, щоб запровадити, власне, подвійне чи множинне громадянство, як ми це зараз називаємо.

Я тільки... Ахтем Зейтуллаєвич вже сказав, що є подання до Конституційного Суду, датоване 2021 роком, під ним підписалися 99

народних депутатів, саме щодо тлумачення статті 4 Конституції України щодо єдиного громадянства. І, власне, тут я, мабуть, все ж таки задам питання Богдану Євгеновичу як юристу. Як на вашу думку, не вбачаєте ви тут суперечність того, що там зараз триває провадження, зокрема у квітні в 2023 році засідає Конституційний Суд, а ми зараз вводимо вже питання подвійного, множинного громадянства, не дочекавшись позиції Конституційного Суду.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Богдан Євгенович, будь ласка.

ДРАП'ЯТИЙ Б.Є. Дякую. Дякую, Неллі Іллівна, за запитання. Дійсно, справді, і коректно замітили, що звернення до Конституційного Суду України було 20 грудня 2021 року. Вже ми на сьогоднішній день маємо 20 серпня 2024 року і невідомо, коли Конституційний Суд винесе це конституційне рішення. І ми дійсно на цьому комітеті як мінімум чотири рази дискутували, чи це відповідає Конституції і не відповідає Конституції. Насправді у нас є... ми можемо висловлювати свої думки, але остаточне рішення поставить все ж таки Конституційний Суд України.

Але я би хотів звернути увагу все ж таки, якщо ми почитаємо ці документи, які вніс Президент України, він зараз, мені здається, у своїй пояснювальні записці дуже чітко висловив свою позицію. Президент сказав, що у нас в статті 4 Конституції України встановлюється єдине громадянство України. Але положення про єдине громадянство України, про цей принцип, розкривається у Законі "Про громадянство України", зокрема в статті 2. І Президент говорить, що визначення принципів законодавства України про громадянство, зокрема принцип єдиного громадянства України, який розуміється у законі у двох аспектах. Тобто у Законі "Про громадянство" у внутрішньому, коли ми кажемо, що громадянство держави України, що виключає можливість існування громадянства адміністративно-

територіальної одиниці України. Це ж пряма норма, пункт перший частини першої статті 2 Закону про громадянство, а також у зовнішньому аспекті, визначення громадянина України, який набув громадянство іншої держави або держави у правових відносинах з Україною лише громадянином України вважається. Тобто є діючий Закон "Про громадянство України", на сьогоднішній день уже допускає множинне громадянство, і про це сказала Наталія Миколаївна. Зараз у цьому законопроекті, мені здається, що він більш зрозуміліше виписаний, бо є окрема стаття 5.1, яка чітко встановлює, що таке множинне громадянство, що коли дитина народжується від громадянина України, але на території іншої держави, коли іноземці усиновлюють дитину громадянку України іноземцем, вона ж також має право і на громадянство України, і на громадянство іноземне. І знову ж таки, запропонував ще цей підхід щодо спрощеного порядку набуття громадянства України, де окремими громадянами, які будуть проживати в окремих країнах. Ми з вами на минулому засіданні комітету якраз і дискутували щодо переліку країн. Тоді були країни Європейського Союзу та країни НАТО. Задавали питання, чому немає інших країн, зокрема ... *(Не чути)*? Тому зараз пішли таким шляхом, щоби окремим законом зобов'язати Кабінет Міністрів України ретельно проаналізувати ці всі країни, де найбільше є наших громадян – українців, і внести додаткові ще окремий законопроект, який буде тільки доповнювати цей закон.

Дякую.

ЧИЙГОЗ А.З. Репліку, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка.

ЧИЙГОЗ А.З. Я тут просто був на зустрічі в Раді, ну, по-перше, я все ж таки хотів би, щоби остаточні висновки давав Конституційний Суд, а не

деякі чиновники. По-друге, по тому переліку країн, про які ви кажете, взагалі... Знаєте, от я завжди казав, бути громадянином – це не тільки права, але і обов'язок. І те, на що ми сподіваємося, я щось там не побачив нічого в цьому законопроекті. Тому знову повертаюся до першої тези. У нас є Конституція і, саме найголовніше, не казати про те, що про людей, які сьогодні зі зброєю захищають нашу державу, але вони подали декларативно або заяви, це ми спростили, про вихід там з іншого громадянства і прийняття нашого громадянства. Це не є подвійне або множинне громадянство.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ахтем Зейтуллаєвич, за репліку.

Дмитро Валерійович Лубінець, будь ласка.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Доброго дня, шановний пане голову! Доброго дня, шановні народні депутати, народна депутатка, присутні колеги, колежанки! Я в цілому як Уповноважений Верховної Ради з прав людини підтримую запропонований законопроект, який подано Президентом України. Але у мене є низка зауважень до законопроекту.

Перше. Про це вже наголосила пані Наталя, керівниці Державної міграційної служби, у нас у запропонованій редакції законопроекту не передбачається виключення іноземців з числа другого із подружжя або дітей громадянина іноземної держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом, або державою, яка не визнає територіальну цілісність та суверенітет України.

Отже, в нас на практиці є вже звернення до мене з числа громадян Російської Федерації. І ми знову стикнемося, що не буде юридичних підстав для надання їм громадянства. Я думаю, що це одне з ключових питань, яке треба врегулювати, бо станом на зараз у нас є достатня, я не скажу прямо велика, але є кількість громадян Російської Федерації, які воюють, і з числа

їхніх сімей – подружжя, батьки, діти, які фізично теж перебувають на території України. Це треба врегулювати.

Наступне. Загибель, якщо загинув під час виконання бойового розпорядження військовослужбовець, так само його батьки, діти, подружжя з числа країни, яка визнана Верховною Радою України як держава-агресор, не підпадають під умови на отримання громадянства України. Конкретний приклад: до мене звернулись сто сімей оборонців Маріуполя "Азов", є мама героя України, який загинув в Маріуполі, "азовець", вона громадянка Російської Федерації. Цей законопроект не дає їй можливості отримати громадянство України, хоча вона десять років проживає в Україні.

Наступне, пунктом 10 частини першої розділу I пропонується викласти статтю 19 Закону України про громадянство, яка визначає підстави для втрати громадянства України у новій редакції, пунктом 6 частиною першою статті 19 Закону України "Про громадянство України" у запропонованій редакції до підстав для втрати громадянства України віднесено участь у збройній агресії проти України у складі збройних формувань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом, або яка перебуває в збройному конфлікті, війні з Україною чи сприяла/сприяє вчиненню збройної агресії проти України.

Логіка зрозуміла, але якщо ми визнаємо, що частина громадян України, які проживали або проживають на тимчасово окупованій території України, підпали під примусову мобілізацію, це запропонованою редакцією ми визнаємо, що у нас примусової мобілізації немає, мобілізація виключно добровільна і як виходити з такої ситуації, запропонована редакція закону не дає відповіді.

В нас є пропозиція з огляду на зазначене, з урахуванням примусової мобілізації громадян України, що здійснює Російська Федерація на тимчасово окупованій території України для участі в збройній агресії, можливо, така норма може спричинити порушення прав людини і громадянина. З огляду на зазначене пропоную розглянути можливість

встановлення випадків, крім тих, що визначені частиною четвертою статті 19 Закону України "Про громадянство України" у запропонованій редакції.

Наступне. Пунктом 1 частини другої розділу I проекту закону пропонується частину третю статті 4 Закону України "Про імміграцію" доповнити пунктом 1 прим.1 наступного змісту: "1 прим.1 Одному з подружжя, якщо другий із подружжя є загиблим (померлим) громадянином України, військовослужбовцем Збройних Сил України, інших утворень відповідно до законів України, військових формувань та правоохоронних органів спеціального призначення, Державної спеціальної служби транспорту, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України незалежно від строку перебування у шлюбі, дійсному на момент загибелі (смерті), у разі звернення із заявою про надання дозволу на імміграцію у період воєнного стану чи не пізніше, ніж протягом 6 місяців з дня його припинення чи скасування. Даною нормою пропонується розширити коло осіб, яким може бути надано дозвіл на імміграцію поза квотою. При цьому до кола згаданих осіб не включено такої категорії осіб, як діти та/або батьки загиблого, померлого громадянина України, військовослужбовця Збройних Сил України, інших військових формувань та правоохоронних органів.

Тому вважаю за доцільне передбачити можливість оформлення дозволу на імміграцію поза квотою для одного з подружжя, дітей та/або батьків громадянина України, що є військовослужбовцем Збройних Сил України, інших утворених, відповідно до законів України, військових формувань.

Наступне, пунктом 3 частини другої розділу I проекту Закону пропонується частину п'яту статті 9 Закону України "Про імміграцію" доповнити новим абзацом, яким встановити, що іноземці та особи без громадянства, які мають право на отримання дозволу на імміграцію на підставі пунктів 9 та 10 частини другої, пункту 1 прим.1 частини третьої статті 4 Закону України "Про імміграцію" можуть подавати паспортний

документ, термін дії якого закінчився або який підлягає обміну, крім випадків зміни персональних даних особи.

Це пов'язано із тим, щоб ми продовжили можливість отримання громадянства України на підставі документів, які вже прострочені, але встановити термін, щоб цей дозвіл надавався не пізніше, ніж шість місяців після скасування постанови... після закінчення дії Указу України про введення в дію Указу про воєнний стан, тобто все рівно обмежити.

І останнє, щодо громадян, щодо наступної пропозиції. Доповнити статтю 4 Закону України "Про правовий статус іноземців та осіб громадянства" частиною 24, згідно із якою іноземці та особи без громадянства, які під час дії воєнного стану, введеного в Україні, надають або надавали стрілецьку, тактичну, медичну, радіотехнічну, вибухотехнічну та іншу допомогу підрозділам Збройних Сил України, Національній гвардії України, іншим утвореним відповідно до законів України військових формувань, правоохоронним органам спеціального призначення, а також підрозділам територіальної оборони, добровольчих формувань, територіальних громад, перебуваючи безпосередньо у районах ведення бойових дій та спільно із зазначеними підрозділами брали або беруть участь у виконанні бойових або службових завдань у випадках, визначених зазначеною нормою, вважаються такими, які перебувають на території України на законних підставах, у тому числі у випадках, якщо термін дії паспортного документа закінчився або він підлягає обміну, крім випадків зміни персональних даних особи на період дії посвідки.

Зазначу, що зазначена категорія іноземців та осіб без громадянства може і часто перебуває на території України із сім'ями, які в порядку та на умовах, визначених зазначеною нормою, якою пропонується доповнити статтю 4 Закону України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства", не будуть вважатися такими, що на законних підставах перебувають на території України.

При цьому знову ж таки звертаю вашу увагу, що врегульовуючи питання отримання громадянства України для відповідної категорії іноземних громадян, які в той чи інший спосіб сприяють протидії збройній агресії України, не врегулювали питання щодо отримання громадянства України для їхніх родин: батьків, дітей, подружжя. Тому пропоную, щоб була доповнена запропонована редакція що до переліку осіб, які можуть поза квотою отримати громадянство України, в тому числі члени родин, а саме: батьки, діти або подружжя.

В свою чергу можу високого оцінити запропоновану редакцію законопроекту, незважаючи, на мій погляд, абсолютно спокійно можна це врегулювати або рішенням комітету, або до підготовки до другого читання через поправки шановних народних депутатів, але те, що питання отримання громадянства України громадянами іноземних держав, включаючи Російську Федерацію Білорусь, я думаю, що пані Наталя підтвердить, скільки звертаються до мене подібних громадян, а я пересилаю звернення до неї, і ми шукаємо юридичні підстави, розуміючи, що дійсно громадяни допомагають нашій державі, але не маємо на даний момент юридичної змоги дійсно видати їм паспорт громадянина чи громадянки України.

Тому дуже дякую за запропоновану редакцію Президента України, дуже дякую шановним народним депутатам за термінове сьогоднішнє засідання. Прошу вас врегулювати ті неузгодженості, наші рекомендації, які я зачитав, або як я сказав, через рішення комітету, або через поправки до другого читання. Вважаю, що цей законопроект треба було прийняти ще десять років тому. Сподіваюсь, що в найближчому майбутньому принаймні в цьому році народні депутати за нього проголосують за основу і в цілому.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дмитро Валерійович. Сподіваюсь, ви нам надішлете ваші зауваження, і ми їх обов'язково доопрацюємо до другого читання.

Колеги, дійсно до всіх законопроектів є певні зауваження. В той же час з аналізу законопроектів вбачається, що переважна частина норм альтернативних законопроектів дублює положення основного проекту Закону номер 11469. За своїм змістом альтернативні законопроекти фактично мають зміст поправок та уточнень до основного законопроекту.

Також важливим є той факт, що відповідно до положень статті 157 Конституції України, вона не може бути змінена в умовах воєнного або надзвичайного стану. Тому в запропонованому альтернативному законопроекті 11469-2 положення, згідно з яким Кабінету Міністрів України доручається в місячний строк з дня опублікування цього закону розробити проект Закону України про внесення змін до Конституції України щодо уточнення визначення єдиного громадянства, практично не може бути реалізовано.

Крім того, ми не можемо ігнорувати той факт, що у зв'язку з війною значна кількість громадян України опинилася за кордоном і через певний проміжок часу матиме право отримати громадянство іноземної держави, що як наслідок призведе до збільшення кількості відмов від громадянства України. Водночас завданням держави має бути забезпечення усім українцям незалежно від їх місця знаходження належного правового зв'язку зі своєю країною і інститут множинного громадянства може стати важливим інструментом для досягнення цієї мети. Тож з урахуванням зазначеного, враховуючи позицію ДМС та зважаючи на можливість виправлення основних зауважень при підготовці основного проекту закону, реєстраційний номер 11469, до другого читання, ставлю на голосування наступне рішення комітету.

Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення реалізації права на набуття та збереження громадянства України (реєстраційний номер 11469; від 07.08.2024 року), поданий Президентом України, включити до порядку денного одинадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Скоротити строк внесення альтернативних до нього законопроектів до початку розгляду питання. За наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу. Під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України співдоповідачем з цього питання визначити народного депутата України голову Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин Задорожного Андрія Вікторовича.

Прошу голосувати.

Задорожний – за.

Юрій Анатолійович.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Горбенко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Костянтин Іванович Касай. Костянтин Іванович Касай.

Сергій В'ячеславович.

КОЗИР С.В. Козир – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кузнєцов Олексій Олександрович. За.
Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Яковлєва Неллі Іллівна.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Я – утримуюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Шановні колеги, тож у нас 8 осіб – за, 3 – утрималися. Рішення прийнято.

КАСАЙ К.І. Я голосую, бо в мене зв'язок поганий. Касай – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це Касай Костянтин Іванович. Ну, вибачте, що у вас він поганий, нічого не можу з цим зробити.

Тобто 9 осіб – за. Рішення прийнято.

Переходимо до голосування щодо альтернативних проектів законів. Враховуючи щойно прийняте рішення стосовно основного законопроекту, ставлю на голосування наступне рішення комітету щодо законопроекту реєстраційний номер 11469-1.

Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення реалізації права на набуття та збереження громадянства України з урахуванням інтересів національної безпеки (реєстраційний номер 11469-1 від 19.08.2024), поданий народним депутатом України Разумковим та іншими народними депутатами, включити до порядку денного одинадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання. За наслідками розгляду в першому читанні відхилити. Прошу визначатися.

Задорожний – за.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юрій Анатолійович.
Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Горбенко. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пан Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Костянтин Іванович Касай.
Сергій В'ячеславович.

КОЗИР С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кузнєцов Олексій Олександрович. Дякую.

Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович. Дякую.

Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Я – утримуюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Касай Костянтин Іванович. Останній раз запитую, потім рахую. Добре.

Шановні колеги, 3 – утрималися, 8 осіб – за. Рішення прийнято.

Щодо законопроекту 11469-2 ставлю на голосування наступне рішення комітету.

Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення реалізації права на набуття та збереження громадянства України з урахуванням положень Конституції України (реєстраційний номер 11469-2 від 19.08.2024 року), поданий народним депутатом України Разумковим, включити до порядку денного одинадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання. За наслідками розгляду в першому читанні відхилити. Прошу голосувати.

Задорожний – за.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юрій Анатолійович.
Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Джемілев Мустафа.

ДЖЕМІЛЄВ М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Касай Костянтин Іванович.
Козир Сергій Вячеславович.

КОЗИР С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Кузнецов Олексій Олександрович.

КУЗНЕЦОВ О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Ткаченко Максим Миколайович.
Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Миколайович, ваша позиція?

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко – за, вибачте, я в машину сідав. Ткаченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович. Дякую.

Неллі Іллівна Яковлева.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Я – утримуюся.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Шановні колеги, 8 осіб – за, утрималися – 2. Рішення прийнято.

Шановні колеги, на цьому порядок денний вичерпано. Засідання оголошую закритим.

Дякую всім шановним запрошеним за участь у засіданні комітету. На все добре. Гарного мирного дня. До побачення.